

викладанні іноземних мов: тези доповідей. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2015. – 61 с.

2. Пассов Г.И. Основы коммуникативной методики обучения иноязычному общению / Г.И. Пассов. - М.: Русский язык, 1989. - 276 с.
3. Ковальська Н.А. Формування професійної та комунікативної компетентності майбутніх фахівців / Н. А. Ковальська // Лінгвістична підготовка студентів нефілологічних спеціальностей вищих навчальних закладів у контексті Болонського процесу та Загальноєвропейських рекомендацій з вивчення викладання та оцінювання мов: матеріали VI Міжнародної науково-методичної конференції, 8-9 жовтня 2015 р. – Одеса: ОНАЗ ім. О. С. Попова, 2015. – С. 205-207.

The article deals with the role and place of independent work by the students of the speciality "English philology", the use of students of information resources of the library for the preparation of lessons.

Key words: student, information resources, foreign language, professional skills.

УДК 81.272:811.111(045)

Мартин К.М.
студентка I курсу, ОС «Магістр»,
спеціальність «Середня освіта
(Англійська мова та зарубіжна література),
Мукачівський державний університет
Герцовська Н.О.
канд. філол. наук, доцент,
Мукачівський державний університет

ЛЕКСЕМА «ГРОШІ» В СУЧАСНОМУ АНГЛІЙСЬКОМУ СЛЕНГУ

У статті проаналізовано лексеми на позначення грошей у сучасному англomовному сленгу. Визначено способи утворення даних лексичних одиниць сленгу та закономірності їх формування.

Ключові слова: лексема, гроші, сленг, іншомовні запозичення, ономотопія, метафоризація, метонімія.

Глобальний характер англійської мови сприяє щоденному поповненню її словника. Найшвидшими темпами відбувається входження нових лексичних одиниць з різноманітних професійних сфер, вікових груп, де найбільшим творцем нової лексики є молодь. Різноманітність сленгу, його направленість та тематика залежать від популярності того чи іншого поняття в даному суспільстві.

У статті досліджується лексема гроші як універсальне поняття для сленгоутворень у будь-якій мові, де гроші є повсякденним явищем, за виключенням, хіба що племен або народів, які не користуються валютою, а мають натуральний товарообмін або бартерну систему.

В нашому житті гроші грають неабияку роль, часто вони стають не лише засобом досягнення якоїсь цілі, але й самою ціллю. Саме тому постійно з'являються нові слова для позначення грошових одиниць. Гроші різняться у своїй вартості, кількості, значимості, способі їх отримання, матеріалі, з яких вони виготовлені, тому і лексеми, що їх позначають різні за своїм характером [1].

Метою статті є дослідити місце лексеми «гроші» у сучасному англійському сленгу. Було проаналізовано 145 одиниць лексики, пов'язаних з найменуванням грошей, що становить матеріал дослідження.

Номінал банкнот є першим пунктом аналізу. Однодоларові, або банкноти номіналом у один фунт стерлінгів складають 16,5 % від загальної кількості грошової лексики. Для їх позначення в англійському слензі використовуються такі слова та словосполучення: *ace, bar, berry, Bradbury, buck, caser, clam, cracker, fiddley-did, Fisher, greenback, iron man, jim, nicker, oncer, Oxford scholar, plunk, quid, rock, saucepan lid, sheet, single, sob, William*.

4 % лексики складають лексеми на позначення банкнот номіналом у 5 доларів (5 фунтів стерлінгів); серед них такі як: *fin, finnip, flim, nickel note, pound, spinnaker*.

1,3 % проаналізованої лексики – банкноти номіналом у 1000 доларів – *gee, grand*; так само як і 100-доларові – *century, ton*, та 20-доларові – *score, double sawbuck*; менш ніж 1 % у купюр номіналом в 10 та 25 доларів – *sawbuck* і *pony* відповідно.

Загалом паперові гроші становлять 28 % лексичного матеріалу, що був об'єктом дослідження.

Що стосується монет, то їх значно менше, ніж паперових грошей. Монети складають 7,5 % від загальної кількості лексичних одиниць грошового сленгу – *clod, jingle, Joey, meter, ogg, red cent, rivets, scane, swu, woodennickel, wrongo, zac*.

Існує багато способів створення грошових сленгізмів. Нові слова з'являються майже кожен день, переходячи з однієї сфери вжитку до іншої, змінюючи своє первинне значення або форму слова, чи просто асоціюючись з певними поняттями чи явищами [2].

В англійській мові лексема «гроші» має яскраво виражений масовий характер, через те, що гроші є невід'ємною складовою частиною нашого щоденного життя, ми маємо велику кількість слів-синонімів для їх позначення, така лексика має свій особливий колорит, так як кожне поняття виділяє якусь окрему рису.

Отже серед способів утворення даних лексичних одиниць сленгу, використовувались наступні:

1. Іншомовні запозичення. Найбільша частка найменувань грошей в цій групі – назви грошових одиниць у інших країнах: *dinero, el cheapo, doubloons* – іспанська валюта, *gelt* – на німецькій мові гроші називаються “*das Geld*”, *shekels* – єврейські монети. Також спостерігаються слова, запозичені з інших мов для позначення грошей в англійському слензі – *finnip* – єврейська вимова німецького слова “*fünf*”, *hoot* – «компенсація» на мові Маорі, *loot* – від індійського слова «грабіж», *swu* – з німецької “*zwei*”.
2. Римування. На відміну від української, в англійській мові досить добре поширений римований сленг. У випадку з грошима, прикладами цього можуть служити такі лексичні одиниці: *bees and honey* – які є римованим сленгом до слова “*money*”, *Oxford scholar* – “*dollar*”, *saucapan lid* – “*quid*”.
3. Усічення. *Fin* – скорочений варіант від “*finnip*”, *gee* – скорочений варіант зі зміненою фонетикою від “*grand*”, *jim* – від “*Jimmy O’Goblin*”, *Mex* — “*Mexican money*”.
4. Ономотопія або звуконаслідування. Прикладами можуть бути такі слова: “*jingle*” – слово утворилось від звуку монет, так само як і “*splash*”, “*nicker*”, “*plunk*”, “*bomb*” – гроші, які несподівано звалилися на голову.
5. Метафоризація. Гроші часто ототожнюються у населення з певними поняттями, предметами, явищами, тому це є ще однією причиною поповнення лексичного складу, переважно сленгізмами. Наприклад *bread* – метафоричне значення полягає у потребі в грошах, як в хлібі; словом *chicken-feed* позначають дуже малу кількість грошей, буцімто достатньої лише для того, щоб нагодувати курчат; *dough* – ототожнюється з тістом, — з тіста можна виліпити будь-що, за гроші можна також отримати будь-що; слово *green* отримало значення «гроші» через зелений колір банкнот, *kale* – через колір а також через наявність

великої кількості листків, як у капусти; та ж сама ситуація зі словом *lettuce*; *pony* – монета в 25 фунтів стерлінгів, отримала свою назву через розмір порівняно з монетою номіналом в 50 фунтів стерлінгів (паралелі простежуються, якщо таким же чином порівнювати коня з поні); *poppy* – порівнюється з маком, через його наркотичні властивості – до грошей звикаєш і їх с кожним разом хочеться більше й більше; *potato* – причина цього сленгізму полягає в життєвій необхідності вживання цього продукту; *quid* – пояснюється тим, що до грошей так само швидко звикаєш, як і до тютюну; *rag* – подібність у формі та матеріалі; *rivets* – схожість з монетами за формою та матеріалом.

6. Метонімія. Цей спосіб утворення нових лексичних одиниць є так само, як і метафоризація, дуже продуктивним. Словом *bottle* позначається велика кількість грошей; *brass* – гроші отримали таку назву через матеріал, з якого виготовлені; така ж ситуація зі словами *caser* (видозмінена форма слова “silver”), *clod* – зі значенням «мідна монета»; *greenback* – назва походить від заднього боку банкноти; *long green* – метонімічний характер вираз отримав від подібності довжини та кольору з доларами; *oncer* – походить від «один долар», «фунт»; *packet* – велика кількість грошей, похідний варіант від фрази «пакет грошей»; *pound* – в значенні «куча грошей», *single* – однодоларова купюра, *swu* – походить від азартної гри, в яку грають, використовуючи монету, *roll* – зв'язка грошей, свиток.
7. Алюзія. Деякі найменування для грошей носять чиєсь ім'я або є відсилкою до якогось персонажу. До цієї категорії словотворення належать такі приклади: *Bradbury* – походять від прізвища секретаря державної скарбниці Дж. Бредбері, чий підпис стояв на купюрах у 1914-1928 рр.; *Fisher* – назва банкноти в 1 фунт стерлінгів, в честь міністра фінансів в 20-30 рр. ХХ ст.; *Joey* – монета, номіналом в 3 пенси, походить від чоловічого ім'я; *William* – банкнота отримала таку назву через омонімічність скороченого варіанту імені “*Bill*” зі словом “*bill*”.
8. Афіксація. В українській мові цей спосіб утворення нових слів грає значну роль, в англійській мові він не настільки популярний, але все ж має місце в словотворі. Грошові лексичні одиниці, утворені таким способом, використовуються зазвичай у щоденному спілкуванні, як правило молоддю: наприклад слово *dropsy* сформувалося від дієслова “*drop*”, і відповідно має значення «гроші, які дають в якості хабара».
9. Телескопія. Цей шлях словотворення може бути проілюстрований таким прикладом: “*nurplence*” – слово, яке є похідним від двох основ — “*no*” і “*turplence*”.

При дослідженні сленгових лексичних одиниць, можна виявити деякі закономірності їх формування. Певні фактори відіграють значну роль у створенні сленгізмів, і вони залежать від менталітету народу, стереотипів та сприйняття дійсності [4].

Велику частку складають асоціації з кольором. Існує два домінуючих кольори – зелений (який зумовлений американською валютою) та коричнево-червоний (головним чином асоціюється з міддю).

Загалом до цієї групи належать такі найменування грошей:

caser – гроші, видозмінене слово зі значенням «срібло»;

clod – монета кольору міді;

green – гроші, мовою сленгу «зелені»;

greenback – банкнота, долар;

iron – гроші, від «залізного» кольору монет в минулому;

long green – ще одна назва «зелених», американської валюти;

red cent – мідна монета, коричнево-червоного кольору.

Нерідким явищем є також найменування грошей, яке залежить від номіналу банкнот, або так чи інакше поняття пов'язані з числами.

Дану групу складають такі слова:

century – 100-доларова купюра;

double sawbuck – 20 доларів, слово «sawbuck» має значення «козел для пиляння дров», через його форму і схожість з римською цифрою «X», так називали 10-доларові банкноти, відповідно тепер словосполученням «double sawbuck» називають купюру номіналом в 20 доларів;

finnip – походить від єврейської вимови німецького слова „fünf“;

flim – банкнота номіналом у 5 фунтів стерлінгів, походить з шотландського діалекту, значення «5»;

grand – має значення «велике число», частіше всього «тисяча»;

oncer – значення «один» і позначає купюру номіналом в один долар або один фунт стерлінгів;

squillion – видозмінене слово «мільйон»;

swu – монета номіналом в два шилінга, назва взята з німецької мови „zwei“ і означає в перекладі «два»;

ton – в англійській мові слово «тонна» асоціюється з числом «100».

Назви грошей можна також класифікувати за принципом їх отримання.

1. Бонусні або додаткові гроші: *bunse, cred, gravy, rent*.
2. Гроші, отримані нечесним шляхом: *dropsy, drop-in, take*; в азартних іграх: *pay-off, stake*;
3. Фальшиві гроші: *funny money, queer, slush, wooden nickel, wrongo*.
4. Гроші для екстрених ситуацій: *fall money, mad money*.

За розміром або кількістю грошовий сленг можна розподілити на дві групи:

1. Лексичні одиниці, які позначають велику суму грошей.
bomb – куча грошей;
heavy sugar – велика сума грошей;
megabuck – неймовірна кількість грошей;
packet – сила-силенна грошей;
poultice – велика грошова сума, хабар;
squillion – дуже велике число грошей.
2. Лексичні одиниці для позначення малої суми грошей, або взагалі їх відсутності.
chicken-feed – незначна сума;
cracker – наймізерніша кількість грошей, яку тільки можна уявити;
jingle – дріб'язок;
nippence – повна відсутність грошей.

Слід зазначити, що сленг використовують не лише для найменувань грошей. Для визначення матеріального статусу людини користуються різноманітними атрибутивними словами та словосполученнями [5].

Людина, чий стан оцінюється як матеріально забезпечений, характеризується наступними словами: *financial*, *heeled*, *squillionaire*, *stakey*, *butter-and-egg*; якщо її фінансове положення в тяжкому становищі, то її називають: *bunk*, *nippence*, *stony-broke*.

Всього було досліджено 145 одиниць лексики. Після проведення аналізу номіналу банкнот, було встановлено, що паперові гроші складають 28% від загальної кількості грошової лексики; з них 16,5% — одностоларові або банкноти в один фунт стерлінгів, 4% — номіналом у п'ять доларів (фунтів стерлінгів), 1,3% — тисяча, сто та двадцять доларів (фунтів стерлінгів), та менш ніж по 1% у купюр номіналом в 10 та 25 доларів. Монети складають 7,5% від кількості лексичних одиниць грошового сленгу. Звідси впливає загальне співвідношення частки паперових грошей до монет: 3,5 : 1.

Серед шляхів утворення даних грошових найменувань найбільш продуктивними є метафоризація та метонімія, тобто способи словотворення, які пов'язані з образним сприйняттям носіїв мови. Важливе місце має також римування, яке, на відміну від української, є досить поширеним явищем в англійському слензі. Найменш продуктивними є такі способи, як телескопія та афіксація, які, навпаки, в слов'янських мовах є потужним джерелом утворення нової лексики.

Аналіз сленгової лексики виявив деякі закономірності у формуванні лексичних одиниць зі значенням «гроші»: на фоні загальної кольорової гами

два кольори є домінуючі – зелений та коричнево-червоний; деякі види номінацій пов'язані з числами і можуть мати або іншомовне походження, або діалектне, архаїчне.

За кількістю грошову лексику можна класифікувати у дві групи – слова та словосполучення для позначення великої суми грошей та для позначення невеликої або мізерної їх кількості.

За принципом отримання грошей та їх призначенням існує чотири найбільш визначні групи – гроші, отримані нечесним шляхом; фальшиві гроші; додаткові або легкі гроші та гроші для екстрених ситуацій.

Грошовий сленг використовується не лише для позначення грошей, а й для характеристики людей згідно з їхнім матеріальним статусом та положенням в суспільстві.

Отже, з'ясувавши причини появи сленгізмів зі значенням «гроші» ми прийшли до висновку, що на дану лексику значний вплив має культура та менталітет носіїв мови, світоглядна картина населення, і навіть клімат (у випадку з метафоричними назвами, пов'язаними з рослинами) та історія.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Арнольд И.В. Семантическая структура слова в современном английском языке и методика ее использования / И.В. Арнольд – Л.: Просвещение, 1966.
2. Goodenough W. Componential analysis and the Study of Meaning / W. Goodenough // Language. – 1965. – Vol.32. – 220 p.
3. Баранова С.В. Вираження кількісно-якісних відношень синтаксичними структурами англійської мови: дис... канд. філол. наук. / С.В. Баранова – Харків, 1997. – 190 с.
4. Wood Fr.T. English colloquial Idoms / Fr.T. Wood – Macmillan. – 1970. – 314 p.
5. Большакова Г.Н. Единицы с количественной, качественно-количественной и количественно-оценочной семантикой в идиолекте и идиостиле В. Набокова. Логический анализ языка. Квантификативный аспект языка: монография. / отв. ред. Н.Д. Арутюнова. - М.: Индрик, 2005.

The article analyzes lexemes which denote money in modern English slang. Methods of creating those lexical units of slang and the patterns of their formation have been determined.

Key words: lexeme, money, slang, foreign language borrowings, onomatopoeia, metaphor, metonymy.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>